

ידע כי הוא רביהחובל הישראלי הראשון  
הרואה חוף זה. הוא ידע כי רובצת עליו  
אחריות עצומה.

בירכתיים התנופה הדגל הכחול-לבן של  
המדינה ברוח הקלה. עבר זמן רב מאז הגוף  
שדלו הנער, תלמיד בשיעור בגימנסיה  
מונטפריורי, הל-אביב, את הדגל הזה מעל  
לסירת צופיהים שיצאה מן הירקון לים.

או היה הנער הגבוה מאד (מעל 1.90 מ')  
והמונש תלמיד קצת מפגר, שקוע כולו  
בחלומות על סירות, דגים, אניות, חלק מלו  
לומות אלה הגשים כשהיה חבר משק-  
הדייגים חולתא, ואחר-כך כשפקד על א/ק  
נירית, האניה הישראלית הראשונה שהגיעה  
לנמל סובייטי, אחרי פרשת אורן והרופ  
אים. אך כל זה היה כאין וכאפס לעומת  
שליחותו הנוכחית.

**עתה או לעולם לא.** א/ק בתל-גלים  
הזעירה היתה אניה שנרכשה זה עתה, על-  
ידי חברת-ספנות שהוקמה זה עתה. היא  
הביאה בשר מאריתריאה לישראל. היא הרי  
תה האניה הראשונה שעשתה זאת בגלוי,  
חתת דגל ישראל.

הדבר לא בל לגמרי במקרה. זה כמה שנים  
שקלה ממשלת ישראל את הצורך להעביר  
בגלוי ספינה ישראלית בתעלה. עתה אר  
אפשר היה עוד לדחות את הענין. האנגלים  
עמדו לצאת מן האזור, עצרת אר-ם עמדה  
להתכנס. אחרי צאת האנגלים היו הסי-  
כויים יורדים בהרבה. היה זה ענין של  
"עתה או לעולם לא!" — הנסיון האחרון  
לפני סגירת הסכר לשנים רבות.

החשבון: יתכן כי המצרים לא ירצו ל-  
עורר שערוריה בינלאומית כל עוד נמצא  
איים האנגלים במקום, וערב התכנס עצרת  
אר-ם. אם כן, יתוצר תקדים. כמו שקשה  
ביותר להרוויח את המיליון הראשון, כן  
היה קשה ביותר להעביר את הספינה ה-  
ראשונה. אחרי היווצר התקדים, היה המצב  
משתנה לטובה.

**קשר צרפתי.** משה שרת עצמו היה  
רבה יותר פסימי, לא האמין כי המצרים  
יחששו מפני האנגלים, חששו המצרים:  
הספינה נעצרה, המצרים העלו את הטענה  
הכובדת כי המלחים פתחו באש אקדחים  
על דייגים. האקדח היחיד באניה היה אק-  
דחו של צבי שידלו עצמו.

הקשר בין האניה והארץ נפסק. אולם  
הצרפתים, שהם בעלי הרוב בהנהלת חברת  
התעלה, הציעו לישראל לקיים את הקשר  
באמצעות נציגיהם בתעלה ובתל-אביב. ה-  
תשובה: מבול של השמצות בעתונות מצ-  
ריים נגד מונטיפריורי.

משך כמה ימים עבר הקרב מחופי התע-  
לה השטוחה. הישרה כסרגל, אל אולמות  
אר-ם. גמאל עבד-אל-נאסר לא יכול היה  
להיסוג מבלי לתת פתחון-פה לאויביו ה-  
מושבעים, האחים המוסלמים, שהכריזו על  
ההסכם עם האנגלים כעל בגידה. היה כמי  
עט בטוח כי שיחזור האניה יהיה המקסימום  
הניתן להשיג.

העברת האניה הישראלית הראשונה דרך  
תעלת-סואץ, מבלי לכבוש את חוף התעלה  
עלידי כוח צבאי, היה מיבצע כמעט חסר-  
סיכויים.

## מדיניות

### פתרון מזרח

הבעיה היתה קיימת כבר מזמן. היא גי-  
דונה עוד בחיכוח הסכני שנערך בחדר-  
חדרים בין משה שרת ואבא אבן, בעת  
ביקורו האחרון של אבן בישראל. אבן  
טען כי הוא מוכן לקבל מירושלים רק הרי-  
אות מדיניות עקרוניות, אינו מוכן לחכות  
להוראות בקשר לכל מקרה קונקרטי. שרת  
התנגד לעמדה זו בכל חוקף: הוא ידע  
היטב כי אבן הנו פרראמריקאי מובהק,  
דוגל בהצטרפות ישראל למחנה המערב  
ללא-תנאי, חשש כי נציג-ישראל באר-ם  
עלול לתת פירוש רחב להוראות העקרו-  
ניות, לסטות מן הקו שנקבע עלידי המ-  
שלה.

בשבוע שעבר הראממו חששותיו של  
שרת: אבן הפר את החלטת הממשלה, ווע-  
דת החוץ והבטחון והכנסת לתמוך בק-  
בלת סין העממית לאר-ם, הצביע בעצרת,  
יחד עם האמריקאים, בעד דחיית הדיון בב-  
עית סין לשנה שלמה. סטייה כזאת מן

## העם

### פיהוק אדיש

התנועה בכבישים היתה מעטה. ימי ראש-  
השנה, שהיו פעם ימים של תנועה המו-  
נית, של הצפת רבבות מטיילים את נוף  
הארץ, היו השנה ימים שקטים מאד.

קשה היה להסביר את האדישות המזוהה  
הזאת. האזרח הישראלי הממוצע ישב ב-  
ביתו, החדשות ששמע לא הרעישו אותו.  
ועידת-העמים בלונדון התקרה לפתרון סכי-  
סוך צרפת-גרמניה בדרכי שלום, בטריאסט  
התקרב פתרון סכסוך יוגוסלביה-איטליה.  
היו אלה ימים של הפגנת מתחנות, וגם  
תקרית אחת על הגבול לא יכלה למנוע  
תהליך זה.

עם התקרב יום כיפור לא השתנה מצב-  
הרוח. לא היה לאיש חשק לערוך חשבון-  
נפש עמוק, לתהות על קנקן התקופה. לה-  
סיק מסקנות מאביבות ומרחיקות-לכת.

התש"ו נולדה במזל של פיהוק אדיש.

## הממשלה

### מיבצע לא-ישמע-איש

אורחי ישראל שפתחו, למחרת ראש-  
השנה, את עתונותם, סקחו עיניהם בתמחון.  
מאורע גדול קרה — והם לא שמעו על  
כך כלל.

סיבת התמחון לא היתה בעצם העובדה  
שהדבר קרה, הפליאה דרך בואו.

**בקע בחומה.** בזמן האחרון בשלה ה-  
חוגים רבים הדעה כי על ישראל לערוך  
התקפת-שלום רבתי על העולם הערבי, ל-  
קעקע את חומת-האיבה, ליצור בקע שדרי-  
כו אפשר לחזור פנימה, לחטוף את היוזמה  
המדינית מידי הערבים. את אחת התכניות  
האלה הגיש הנגוס הזה (877) לקוראיה,  
בעזרת כמה יועצים חשובים. תכנית זו,  
שכונתה בשם מיבצע ישמעאל, הציעה כי  
ראש-הממשלה יטיל בעצמו את הפצצה ה-  
פסיכולוגית לתוך עצרת-אר-ם, ידאג מראש  
שתהדו מסביב לעולם, ינסח את הדברים  
כך שיעוררו את ההר המקסימלי בקרב ה-  
מוני הפליטים הערביים.

השבוע הפעילה הממשלה חכנית דומה.  
אולם במקום מיבצע ישמעאל הפכה אותה  
למיבצע לא-ישמע-איש.

**שידור סתמי.** גדעון רפאל, יועץ מש-  
רד החוץ בעניני המזרח התיכון, אדם  
שקט מאד ובלתי-בולט, הודיע ערב ראש-  
השנה בשידור ערבי של קול-ישראל כי  
ממשלת ישראל מוכנה לפתוח במשאומתן  
עם הערבים על בסיס תשלום פיצויים לפלי-  
טים, מתן גישה חופשית לירדן לנמל חיפה  
ופתיחת דרך יבשתית חופשית בין ירדן  
למצרים.

ההצעה היתה מרחיקת-לכת, אולם היא  
לא עשתה שום רושם. הצורה שבה הוגר-  
שה, בפי פקיד מיווני בשידור סתמי, הפי-  
כה אותה מראש בבלתי-רצינית. העתונות  
הזרים הוכירו אותה בכמה מלים גידחות,  
אם הזכירוה כלל.

**חוסר כשרון לא-יאומן.** המאורע זרק  
אור על אחת השערוריות הממאירות ביותר  
במדינה: חוסר כל מנגנון רציני לתעמולה.  
אמנם לא חסרים בישראל אנשים הנושאים  
תוארים מצלצלים בשטח המדיעני וההסי-  
בה, אולם אלה עוסקים בעיקר בפרסומות  
גרועה למטרות מפלגתיות מפוקפקות. אין  
שעתם פנויה, ואין כשרונם מתאבל, למיבצע  
תעמולתי בינלאומי שיחבוק את כדור-הארץ.

התכנית הגדולה שקעה בבזך של חוסר-  
כשרון לא-יאומן זה.

אולם היו גם פרשנים שלא הסתפקו ב-  
הסבר נכון זה. לדעתם היה הסבר שני:  
התכנית לא התכוונה כלל ברצינות לשאת  
פרי בעולם הערבי, אלא רק להוכיח לגיון  
פוסטר דלס כי ישראל מוכנה לשלום, נתי-  
קלת בהתנגדות הערבים, זקוקה על כן ל-  
נשק אמריקאי. לא היתה זאת התחלה של  
מדיניות עצמאית, אלא רק המשך של השת-  
לנות המקובלת.

## התעלה

### לפני סגירת הסכר

צבי שידלו עמד על גשר-הפיקוד. הסתכל  
מבעד למשקפת בחוף שנתגלה לעיניו. הוא

**צפה לשינויים מכריעים בהרכב הסגד הריפולומטי הישר-  
אלי** ערב הבחירות, אם תקבל הממשלה תכנית נועזת הקרובה ללבם של הקוב-  
עים. גורמי התכנית: הרצון לחזק באופן בולט את נציגות-החוץ של ישראל  
אחרי הכשלונות המדיניים האחרונים לכל אורך הקו, לסמל את התחלתה של  
תקופה חדשה בהנהגתו של משה שרת, להעביר לתפקידים חדשים אנשים שונים  
שהישראותם בתפקידים הנוכחיים אינה נוחה ביותר. בין המינויים שיש להם  
סיכוי רב לצאת לפועל:

**יגאל ידין — שגריר ישראל בווישניגטון.** המקרה הראשון של מינוי  
חייל מן האסכולה הצעירה לתפקיד פוליטי ממדרגה ראשונה. ידין הצליח מאד  
במסעו האמריקאי הנוכחי, ומינוי חייל לתפקיד זה עשוי לעורר אצל האמריקאים  
את הרושם שמדיניות-החוץ הישראלית תשתנה לקראת תקופת-ידין.

**אבא אבן — יועץ הממשלה בארץ בענינים פוליטיים.** תפקיד  
שיתן לו למעשה מעמד של חברות בממשלה, יאפשר לשרת לפקח עליו מקרוב.  
**חיים כהן — נציג ישראל באר-ם.** תפקיד שיאפשר להרחיקו בכבוד  
מתפקידו, ייראה בעיניו כפיצוי דיפלומטי הוגן לעומת מעמדו הנוכחי (אחרי  
שסירב לקבל מינוי של ציר בהולנד), ישיאי אותו בכל זאת כפוף להנהגתו של  
אבא אבן, שיטוץ בתפקידו החדש לכוון את הנציגות באר-ם.

**אליהו אילת — ציר ישראל בתורכיה.** מינוי שהוא להלכה ירידה  
בתפקיד, אך המעשה ישים את אילת באחת מנקודות המוקד הפוליטיות, בה  
יכול להשפיע על יחסי ישראל-ערב, הקרובים לו במיוחד כאחד המזרחנים הוותיקים.

**שגרירות ישראל בלונדון.** שתתפנה עם העברת אילת, תיתפס על-ידי  
אישיות מרכזית של משרד-החוץ.

**צפה לצעד הפגנתי של פיוס אמריקאי כלפי ישראל.** כפיצוי  
עבור המפנה הפרו-ערבי החד בשאלת זיון הערבים. הצעד המתקבל על הדעת:  
השגריר האמריקאי החדש, לאוסון, יגיש את כתב-האמנתו לנשיא בירושלים,  
אחרי שקודם לכן סירבו האמריקאים להכיר בדרך זו בירושלים כבירת ישראל.  
האמריקאים יסבירו את הדבר כענין טכני גרידא.

**אם אתה צעיר מתחת לגיל הגיוס.** צפה לשינוי גדול לגבי עתיד  
עוד לפני הבחירות לכנסת. תכניות בכיוון זה, שמסרתן לעורר את אהדתם  
של הצעירים והצעירות, נמצאות עתה בשלב אחרון של הכרעה.

**קרוב לוודאי כי שיחות עם הסכם ירדיות רשמי בין ישראל  
לצרפת.** יתנהלו בדרג גבוה עוד לפני תום השנה האזרחית. צרפת תיוצג בשיחות  
אלו לא על-ידי דיפלומט רשמי, אלא על-ידי אחד ממזכירי המדינה במשרד-החוץ  
הצרפתי, הממונים על-ידי ראש-הממשלה. ייתכן מאד כי בראש המשלחת הישראלית  
יעמוד המנהל הכללי של משרד-החוץ, ד"ר וולטר איתן.

**אבא אבן ושר החוץ האמריקאי, פוסטר דאס, יפגשו  
בניו-יורק עוד באמצע חודש זה.** לפני תום העצרת, כדי לחסל את  
הבעיות התלויות ועומדות בין ישראל וארצות-הברית. לפי כל הסימנים יודיע  
אבן לדאס כי כל דיסטות-השלום הישראליות של הי